

Vereeuwigd op *kestiëel* *Groêselt*

Een collectie unieke foto's. Het archief van de familie Gadiot van kasteel Gronsveld is sinds kort ondergebracht bij het Regionaal Historisch Centrum Limburg. Zeldzame foto's geven een inkijkje in het leven op het kasteel.

ACHTERGROND
FOTOGRAFIE

GRONSVELD
DOOR VIKKIE BARTHOLOMEUS

Op het eerste oog lijkt het een ontspannen portret. Ze heeft haar mond lichtjes open, handen sereen gevouwen om een rozenkrans. Maar Hélène Adrienne Hubertine Pijls is een 'schone slaapster': ze is zojuist overleden, op 47-jarige leeftijd. Met kusens is ze enigszins recht opgehesen en is ter nagedachtenis nog snel een laatste portret van haar gemaakt door een fotograaf die voor deze post mortem opname speciaal uit Luik is gekomen. De foto maakt deel uit van het archief van de familie Gadiot van kasteel Gronsveld, dat onlangs is overgedragen aan het Regionaal Historisch Centrum Limburg (RHCL) in Maastricht. Een vangrijk archief vol zeldzame foto's. Het portret van de overleden Hélène bijvoorbeeld is gemaakt in 1864 en daarmee een van de oudste foto's in de collectie. Een Daguerrotype uit

1844 van Chateau Neercanne is de vroegste opname die het RHCL bezit; het aantal foto's uit de decennia daarna is zeer beperkt. Het archief is afkomstig van een van de nazaten van de kasteel eigenaren, Paul-Jan Gadiot die onlangs overleed. Vlak voor zijn dood zorgde hij ervoor dat de familiestukken veilig werden gesteld. Frans Roebroeks en Eric Scheepers van het RHCL zijn er verguld mee. Scheepers: „Dit is een familiearchief zoals je het niet vaak krijgt, met zo veel prachtige foto's. En het is al geordend, dat komt niet vaak voor. Na een aantal generaties houdt de belangstelling vaak op.“

Roetschade

De collectie omvat ongeveer zestig klappers en een handvol historische fotoalbums. De familie moet een grote belangstelling voor fotografie hebben gehad; waarschijnlijk is een deel van de opnames van eigen hand. Er zijn niet alleen familiefoto's, maar ook beelden van Gronsveld. Zo zijn er foto's van een grote

brand die het dorp in 1895 trof en talloze opnames van de Groete Broonk en processies. Veel documenten hebben lichte rook- of roetschade; de woning van Paul-Jan Gadiot werd ooit getroffen door brand, waarbij veel histori-

sche portretten van familieleden verloren gingen. Het huidige kasteel werd in 1833 gebouwd door Andreas Adolf Gadiot. Rond het jaar 2000 verliet de laatste Gadiot-telg het kasteel, dat nu te koop staat voor bijna vier miljoen euro.

De foto's geven een beeld van het leven van een gezin uit de geëde burgerij, dat veel banden met adellijke families en de katholieke kerk had. De vroegste foto lijkt een carte de visite van Maria Ina Hubertina Gadiot, die in 1862 overleed. Zeld-

zaam is ook de ingekleurde foto van een Gadiot die verkleed is om mee te doen aan de cavalcade, een optocht van Momus in 1865. Op portretten van exotisch ogende missionarissen met tulbanden of in Chinese kledij staat op de achterkant minachtend in potlood: 'bedelaren bij grootmoeder'. Uitzonderlijk is ook een autochroom groepsportret voor het kasteel uit 1925, een hele vroege kleurenfoto.

Schoendoos

De waarde van het archief is volgens Roebroeks en Scheepers met name zo groot omdat Paul-Jan Gadiot alles duidelijk gedocumenteerd heeft en verweven met de familiestamboom. Roebroeks: „Op de rommelmarkt in Tongeren zie je de prachtigste albums liggen. Iedereen heeft wel een schoendoos met oude foto's liggen van zijn ouders of grootouders. Maar je moet wel weten wie erop staan, anders heeft het gewoon geen enkel nut om ze te bewaren. Dankzij het net zo goed bij het oud papier zetten.“

Links: deelnemer aan de cavalcade in 1865, post mortem foto uit 1864 en het vermoedelijk oudste portret uit 1862. Boven: koffietafel met familie en vrienden rond 1905. Daaronder twee leden van de familie op een vroege mobylette rond 1910. FOTO ARCHIEF GADIOT/RHCL